

KITTY

ELI KUINKA MIES TUHOTAAN

TAMMI

TERHI TARKIAINEN

TERHI TARKIAINEN

Kitty,

eli kuinka mies tuhotaan

TAMMI
HELSINKI

© Terhi Tarkiainen ja Tammi, 2020

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-1786-4

Painettu EU:ssa

*Kostosta haaveileville,
rakkauden yllättämille*

PROLOGI

Sitä luulisi, että miehen henki on löyhässä Lontoon kaltaisessa kaupungissa, jossa ihmisiä tallautuu tuon tuosta kuoliaaksi saappaiden tai kavioiden alla, käristyy tuhkaksi tulipaloissa, putoilee silloilta Thamesin pohjaan, törmää kurkku edellä puukon terään tai yksinkertaisesti heittää henkensä sairauden kourissa – suosituimpia lienevät hitaasti riuduttava keuhkotauti, kaikenlaiset kouristelut ja kohtaukset sekä tietysti isorokko, tuo kuumetautien kesto-suosikki. Näissä oloissa miehen tuhoamiseen pitäisi riittää pelkkä vilpitön toivomus ja kärsivällisyyttä odottaa sen toteutumista.

Voin kuitenkin kertoa, että tehtävä on huomattavasti kons-tikkaampi, ainakin jos kyseessä on niinkin sinnikäs yksilö kuin herra Heath.

Mutta nyt kiirehdin edelle. En aio aloittaa tarinaani alusta, vaan pikemminkin lopusta, ainakin äitini ja neitsyyteni osalta. Sitä edeltävästä ajasta riittää tietää, että synnyin apoteekkari Blackstonen kotitalouteen jälkeläisistä ensimmäisenä ja viimeisenä, vietin kohtuullisen turvaton lapsuuden vauraalla Strand-kadulla sijaitsevan puodin yläkerrassa ja taistelin ensimmäiset aikuisuuden vuoteni päästäkseni alakertaan, missä tehtiin taikoja. Niin aina lapsena ajattelin lääkkeiden valmistuksesta: isä otti veitsenkärjellisen yhtä ainetta, pun-

nitsi vaa'alla neljännesunssin jotain toista ja liuotti ne 1-2-3 tippaan nestettä, joka kiehuessaan nostatti ilmaan milloin vihreän, milloin purppuraisen savupilven. Sitten isä myi lääkkeen asiakkaalle, joka poistui putelia rintaansa vasten puristaen ja helpotuksen raukea ilme kasvoillaan. Silkkää taikuutta.

Vanhempani eivät tietenkään uskoneet, että minusta olisi siihen työhön, vaan heillä oli kunnianhimoisempia suunnitelmia minun varalleni. Koska isä oli sentään herrasmiehen poika, vaikkakin vailla maaomaisuutta, minun piti käydä Kensingtonin tyttökoulua 20 guinealla vuodessa oppiakseni tanssia ja koruompelua ja kymmeniä eri tapoja, joilla hieno nainen saattoi välittää viestejä potentiaalisille kosijoilleen vain viuhkansa asentoa vaihtelemalla. Olisin halunnut kertoa opettajattarelleni, mihin hän voisi minun puolestani viuhkansa survoa – ja mitä ulostuslääkettä hänen kannattaisi nauttia saadaakseen sen taas ulos. Tietenkään en sanonut mitään ääneen, koska olin hyväkäytöksinen ja kuuliainen tytär, joka noudatti sääntöjä yhtä täsmällisesti kuin apoteekkari seuraa lääkkeensä valmistusohjetta.

Tai olin niin kauan, kunnes kohtasin Heathin ja kirjoitin koko kirotnun reseptin uusiksi.

Ainesosat

1743

I. luku,

*jossa Blackstonen apteekki
kauppaa elämää ja kuolemaa*

Avasin puodin oven säpistä ja seisoin hetken kynnyksellä paikantaakseni lehdenmyyjän, jonka kimakan äänen olin kuullut sisälle asti. Vaikka aamusumu oli jo hälvenemässä, ilma oli yhä niin kosteaa, että hilkan alta karanneet hiukseni kihartuivat ja sojottivat joka suuntaan kuin varoitukseksi muille.

Hevoset korskahtelivat ja kärrynpyörät kolisivat pitkin leveää Strandia, jonka keskellä virtaavaan ojaan vastapäisen talon piika kävi juuri loiskauttamassa likasangon sisällöt. Katusoittaja tapaili sävelmää huilullaan ja vihanneskauppiaan huudot sekoittuivat viinatrokarin kailotukseen. Giniä olisi ollut tarjolla niin hyvään hintaan, ettei tislaamisesta ollut taa-tusti maksettu veroa kruunulle, mutta minua viina ei kiinnostanut sen enempää kuin talven yli levänneet porkkanatkaan.

Viimein äkkäsin tuhrunaamaisen koltiaisen, joka heilutteli sanomalehteä päänsä yläpuolella, ja suuntasin tätä kohti. Poika vaikeni siksi hetkeksi, että sai otettua rahani, sitten heleä ääni liittyi taas muiden kaupustelijoiden kuoroon. Paluumatkallani mietin, pitäisikö gininkaupittelijalle suositella hopeavettä tämän poskilla sykkiviin paiseisiin, mutta koska pelkäsin ettei tämä osaisi olla naukkailematta sitä myös sisäisesti, päätin

ehdottaa vain rosmariinisalvaa ja säästää miehen hengen.

Harpoin yli ruskeankirjavien purojen ja keräämistään odottelevien lantasaarekkeiden takaisin puodille ja pysähdyin sitten vilkaisemaan näyteikkunaamme. Isän mielestä ikkunassa ei tarvinnut olla muuta kuin lasit, jotta valo pääsi sisään. Mutta toisin kuin monella muulla Strandin kylki kylkeen rakennetuista taloista, meillä oli vieressämme kärrymentävä kuja, ja vaikkei se hääppöinen rako ollutkaan, se riitti tekemään apoteekista nurkkapuodin, jonka ikkunat antoivat niin itään kuin eteläänkin, ja olisi ollut haaskausta jättää ne hyödyntämättä. Sinnikkään neuvottelun päätteeksi olin saanut luvan koristaa näyteikkunat komeimmilla lääkeastioillamme, käytöstä poistetulla vaa'alla punnuksineen sekä kuivatuilla yrteillä, jotka olin sitonut silkkinauhalla sieviksi nipuiksi. Olin ehdottanut, että voisin ripustaa kadunpuolen ikkunaan myös jonkin täytetyn eläimen, ehkä liskon tai muun matelijan, jollaisen olin nähnyt roikkuvan apoteekkari Youngin puodin katossa Newgate Streetillä. Isän mielestä ne olivat kuitenkin pelkkää puoskareiden silmänlumetta vailla mitään lääketieteellistä perustaa. Sitten isä oli käskenyt minun palata töihin ja ruokkia iilimadot.

”Jätänkö oven auki?” huusin astuessani sisään.

Yläkerrasta ei tullut vastausta, mutta isän raskaat askeleet tömistivät makuukamarista saloniin ja takaisin niin tarmokkaasti, että näyteikkunan yrttiniput alkoivat varistaa. Kuunneltuani sitä vielä tovin tein päätökseni, laskin sanomalehdet kädestäni tiskille ja kävin työntämässä ulko-oven uudelleen auki. Enkä yhtään liian aikaisin, sillä ensimmäinen asiakas seisoi jo rappusella.

”Hyvä rouva, onpa mukava nähdä teitä taas.” Olin tietysti huomannut tutun naisihmisen käyskentelemässä kadulla, odottamassa avaamista. Puodin seinien ulkopuolella olin kui-

tenkin tottunut varomaan asiakkaitamme silloin, kun nämä eivät olleet asiakkaitamme. ”Ihanan keväinen tuulahdus, eikö totta? Jos se tuosta vielä voimistuu, niin kenties saamme auringonkin esiin...”

Pidin puhetta yllä saatellessani viisissäkymmenissä olevan rouvan sisään enkä vahingossakaan antanut tälle suunvuoroa. Blackstonen apteekissa tunnettiin hyvin paitsi rouvan vaivat myös se, miten eloisasti ja perusteellisesti tämä niitä kuvaili jokaiselle lähietäisyydelle erehtyneelle. Vasta viimeksi muistutin rouvan valitelleen, että oli se kumma, kun koko Westminsteristä ei tahtonut enää saada vapaita aikoja lääkärille.

”Reumatismiko se vaivaa jälleen rouvan jalkoja? Se on ilkeä tauti, ilkeä tosiaan. Mutta koivu-uute on auttanut, eikö vain? Sitä meiltä kyllä löytyy, sekoitan teille hetkessä uuden pullollisen.”

Olin koettanut olla nopea ja ohjata keskustelun suoraan lääkkeeseen, mutta kurkottaessani purkkia hyllyltä jouduin kääntämään hetkeksi selkäni. Rouva ei epäröinyt iskeä.

”Niin, sitä se tohtori suositteli, vaikka itse ehdotin, että voisihan välillä kokeilla laastaria ja nostattaa muutama rakkula tuohon lonkan päälle, kun sitä niin kovasti kolottaa etenkin aamusella...”

Laskin pulveripurkin pöydälle ja keskeytin hänet tiukasti. ”Varminta olisi pysyä lääkärin määräämissä hoidoissa. Emme-hän halua, että käy samalla lailla kuin niiden *capsicum*-laastareiden kanssa?”

Rouva oli ehkä ehtinyt jo unohtaa, mutta itse muistin hyvin, millainen sotku siitä oli aiheutunut, kun hän oli päättänyt hoitaa itse itseään ja asetellut paprikajauheella kyllästettyjä kangassuikaleita iholleen kaksi tai kolme jokaista lääkärin määräämää kohden. Ontuessaan takaisin isän pakeille naisparka oli näyttänyt siltä kuin häneen olisi iskenyt rutto, tosin

vain hyvin rajatulle alueelle. Kolotuksen vetolaastarit olivat kyllä vieneet pois, tai pikemminkin luuvalo oli tehnyt tilaa märkivien rakkuloiden sietämättömälle polttelelle. Sen jälkeen isä oli antanut ehdottoman määräyksen, että kyseiselle rouvalle ei myytäisi enää mitään sinappitahnaa väkevämpää, ja sitäkin vain puoleen vahvuuteen laimennettuna. Jotain hänen olisi silti saatava tyydyttääkseen itsehoidon tarpeensa.

”Laitetaanko lisäksi jotain mietoa puhdistavaa?” Kumar-ruin tiskin yli ja madalsin häveliäästi ääntäni, vaikkei puodissa ollutkaan muita kuulemassa. ”Apoteekkari Blackstone on sekoittanut uuden emeetin, joka tyhjentää tehokkaasti mutta lempeästi. Erittäin miellyttävää käyttää, kouristuksia ja vilunväreitä tulee tuskin lainkaan.” Nyt puheeni oli enää pelkää kuiskausta. ”Resepti oli alun perin kirjoitettu erälle kunnianarvoisalle aatelisherralle, jonka nimeä en ymmärrettävästi voi tässä mainita.”

”Niinkö? Että ihan aateliselle...” Rouva pyöritteli pitsisomisteista nenäliinaa kädestä toiseen kiihtyvässä tahdissa. Tuttu palo oli syttynyt hänen silmiinsä. Minun tarvitsi enää vain puhaltaa kevyesti ja pian roihu yltäisi kukkaraan asti.

”Yksikin tukos saattaa osoittautua kohtalokkaaksi, rouva. Ei sitä tiedä, mihin suuntaan nesteet lähtevät virtaamaan, jos niiden luonnollinen kulku estyy.”

Pitsiliina pääsi putoamaan lattialle, mutta rouva ei tainnut edes huomata sitä. ”Niin. No. Jos minä nyt sitten kokeilisin, kun minulla on tämä nenä valuttanut jo mikkelinpäivästä asti, eikä se ole aivan tavallista flegmaa, ei ainakaan väriltään, koska olen kerännyt —”

”Viisas päätös, rouva”, keskeytin painokkaasti, ennen kuin hän ehtisi päästä vauhtiin ja kenties esitellä säilömiään näytteitä. ”Se tekisi shillingin ja kuusi pennyä.”

Rouva ei kuitenkaan raottanut vielä kukkaraan. ”Mietin

vain, että olisiko minun sittenkin parempi ottaa jotain vahvempaa, vaikka oksetuslääkettä...”

”Ei huolta, rouva hyvä”, sanoi silloin isän ääni. ”Tämä minun sekoitukseni on siitä oiva, että se toimii sekä ylös- että alaspäin.”

Käännähdin ja näin isän astuvan huoneeseen. Takahuoneen oviaukkoa peittävä verho heilahti takaisin paikoilleen hänen perässään. Isä tuli vierelleni tiskin taakse ja napitti loppuun liiviään, jonka paksun brokadikankaan piti ponnistella ylettyäkseen komean vatsakummun yli. Hän hymyili asiakkaalle, mutta katsoi sitten minua suu mutrussa ja pudisti päätään niin että pörröinen ja epätasaisesti puuteroitu peruukki heilahteli korvalta toiselle.

”Mene sinä, Kitty, yläkertaan. Minä hoidan rouvan asian.”

”Mutta...”

”Äitisi odottaa sinua.” Sitten isä käänsi asiakkaalle hetkeksi selkensä ja lisäsi matalalla äänellä: ”Säästä minut tuolta katseeltasi. Saat hoitaa puotia sitten taas illemmalla.”

Olin jo ilmoittaa, etten kaivannut vastuulleni päivän viimeistä, kuollutta tuntia, jolloin juuri kukaan ei astunut kynnyksen yli vaikka ikkunassa olisi roikkunut elävä alligaattori. Nielin kuitenkin sanani ja annoin keuhkojeni tyhjentyä. Pakeneva ilma tuntui vievän jotain pois, jättävän minut pienemmäksi. Isä katsoi minua kulmat koholla ja leuka rintaa vasten kuin odottaen jotain.

”Kiitos, isä.”

Painoin pääni hyvästiksi rouvalle, otin sanomalehdet tiskiltä ja astuin verhon raosta takahuoneeseen. Portaita noustessani kuulin isän vielä vakuuttelevan rouvalle, että lempeämpi ulostuslääke kyllä riittäisi tämän vaivoihin ja ettei rouvalta hänen mielestään tarvinnut iskeä suonta, kun edelliskerrasta oli kuitenkin vasta pari viikkoa. Sitten apoteekin äänet jäivät

alakertaan ja minä laahustin yläkerran salongin läpi makuukamariin.

”Miksi tuollainen ilme?” äiti kysyi, kun tulin sisään ja suljin oven perässäni. ”Voi, kunpa et katsoisi aina niin tuimasti.”

”Vain kun siihen on aihetta”, sanoin ja yritin sitten rentouttaa otsani rypyttömäksi, mutta jouduin auttamaan vähän kädellä. ”Isä ajoi minut taas pois puodista. Kuvittelee kai, että saan kupan pelkästään puhumalla asiakkaiden kanssa.” Vedin tuolin pylvässängyn viereen ja lysähdin istumaan niin, että oljenpalasia pöllähti raidallisen verkkakankaan rei’istä. ”No, siinä sitten etsii tippojaan varten niitä pienimpiä lasipulloja.”

Äiti ponnistautui istumaan vuoteessaan, oikoi myssyään ja yritti selvästi näyttää pirteämmältä kuin hänen voimansa sallivat. Kelmeää ihoa ja pellavaista yöpaitaa vasten hänen poskiensa punaiset laikut hehkuivat aivan kuin lapsella, joka oli leikkinyt koko päivän pakkasilmassa. Äiti ei ollut käynyt ulkona sitten viime syksyn.

”Et kai sinä taas ole piilottanut isäsi tavaroita?” Vaikka ääni oli heikko, siinä oli silti pettyneen vanhemman voimaa. ”Voi, kulta...”

”Pakkohan ne on yrittää pitää järjestyksessä, isä laittaa kaiken aivan mihin sattuu. Vasta eilen löysin mäkimeirami-purkista koiruohoa.”

”Apoteekkari kyllä tunnistaa rohdot riippumatta siitä, mitä etiketissä lukee, mutta sinun ei ole soveliasta häärätä niin usein tiskin takana.”

”Niin, on tietysti paljon hienostuneempaa piilotella takahuoneessa rottien kanssa.” Pidin katseeni sylissäni lepäävissä sanomalehdissä, kun jatkoin enemmän itsekseni kuin äidille: ”Se isoin niistä on selvästi sokeutumassa. Kylmät kylvyt auttaisivat, mutta en käsitä, miten saisin sen pysymään sangossa ilman että kaikki ympäriällä kastuu.”

Äitiä ei kuitenkaan hymyilyttänyt. ”Et ole enää lapsi, Kitty. Olet pian kahdenkymmenenkolmen ja sinun on osattava käyttäytyä sen mukaisesti.”

”Mielestäni voin esiintyä täysin edukseni apoteekissakin. Tuskin yksikään mies kykenee erottamaan, onko kasvoillani puuteria vai pilleripölyä. Ja miten naisen naimakelpoisuutta voisi vähentää kyky pilkkoa yrtejä ja sekoittaa liemiä?”

”Kitty...”

Jotta en sanoisi mitään, mitä tulisin katumaan, nousin tuolistista ja kävin työntämässä ikkunaluukut selälleen. Huoneeseen virtasi raikas, joskin kostea ilma. Äiti ei millään suostunut tuulettamaan, vaikka olin kuinka koettanut selittää, että ilman vapaa vaihtuminen auttoi tervehtymisessä jopa enemmän kuin vadillinen etikkaa sängyn vieressä. Nyt oli kuitenkin huono hetki saarnata mädättävistä kaasuista, nyt piti vain rauhoittua ja olla kiihdyttämättä sairasta turhan päiten.

”Enkä minä apoteekissa sitten enää olekaan, kun äiti on taas kunnossa.” Sen piti kuulostaa sovittelevalta, mutta kuin varkain sanoihini hiipi katkeruutta. ”Joidenkin asiakkaiden mielestä en muuten katso lainkaan tuimasti. Herra Goodwin ainakin antaa mieluummin minun palvella itseään kuin isän.”

”Herra Goodwin?”

”Kyllähän äiti muistaa sen kihtisen kauppiaan.”

Kertasin nopeasti herra Goodwinin tärkeimmät ominaisuudet: Varakas leskimies, alkujaan kaiketi jostain pohjoisesta, muuttanut Lontooseen vaimon kuoltua jo toista kymmentä vuotta sitten, ei tiettävästi lapsia. Keskikokoinen talo Leicester Fieldsin aukion laidalla ja plantaasi siirtokunnissa, missä hän vietti osan vuotta. Vaivoina sappikiviä, peräpukamia, ajoittaisia rintakipuja ja muutama ärhäkkä kihtikohtaus. Se oli vanhalle miehelle melko tyypillinen tautilista, ja herran täytyi olla jo ainakin neljänkymmenen.

”Kauppias Goodwin osaa arvostaa laatua”, jatkoin sitten, ”hän tietää, ettei meillä kaupustella mitään puoskareiden humpuukia.” Tässä kohtaa epäröin pienen tovin. ”Tai onhan meillä se yksi mieskuntoa vahvistava eliksiiri, mutta se nyt on pelkkää vettä, ei siitä ainakaan ole muuta haittaa kuin että se värjää virtsan melko pirteän –” Sitten huomasin ilmeen äitini kasvoilla ja nielaisin loput.

”Isäsi luottaa Kunnianarvoisan apoteekkareitten seuran hyväksymiin hoitoihin ja saa asiakkaatkin luottamaan niihin. Uskon merkitystä ei kannata väheksyä”, äiti painotti aivan turhaan.

”Kyllä minä sen tiedän”, vakuutin. ”Tuolla alhaalla on taas se luulosairas rouva – äiti muistaa hänet kyllä varmasti – ja hän ainakin uskoo ulostuslääkkeisiin niin lujasti, ettei koko naisesta ole kohta tarpeeksi jäljellä sairastamaan.”

Äiti pysyi kuitenkin vakavana ja näytti katsovan jonnekin kauas, vaikka pienessä huoneessa seinät olivat lähellä. ”Me voimme tyhjentää ruumiin myrkyistä tai avata ylimääräisille aineksille tien ulos, mutta vaikka löytäisimme täydellisen tasapainon, emme silti ole itsemme herroja, valta ei ole viime kädessä meidän.”

”Mitä äiti nyt oikein puhuu?”

”Puhun yllätyksistä, Kitty rakas. Sattumasta ja Herran armosta.”

En pitänyt tästä äänensävyistä, ei äiti yleensä puhunut noin kirkollisia. Olivatko kivut pahentuneet? Ja niin kuin olimme isän kanssa juuri edellispäivänä iloinneet, kun potilas oli pitkästä ajasta jaksanut nousta ylös vuoteesta ja olin saanut vaihtaa sänkyyn puhtaat lakanat. Salonkia pidemmälle äiti ei tosin ollut jaksanut kävellä edes tuettuna, mutta niin hyvävointinen hän oli kuitenkin ollut, että oli saanut riidankin aikaiseksi.

Syyinä oli ollut äidin oma reseptikirja, jonka hän oli ristinyt kovin kansanomaisesti *Jokanaisen Keittokirjaksi*. Äiti oli vaati-

nut saada kirjan nähtäväkseen, mutta hän sen paremmin kuin kukaan muukaan ei ollut muistanut sen olinpaikkaa. Tiesin äidin keränneen reseptejä vuosien ajan, ja osa niistä periytyi hänen omalta äidiltään ja isoäidiltään ja monilta muilta aikaa sitten kuolleilta sukulaisilta. Opus oli viimein löytynyt kyökistä, missä Molly oli käyttänyt sitä pönnkänä keittiöpöydän jalan alla. Olin luvannut ja vakuuttanut äidille, että jatkossa kohtelisin *Jokanaisen Keittokirjaa* sen arvon mukaisesti, mikä oli rauhoittanut äidin. Hänen nukahdettuaan olin sitten palauttanut kirjan keittiöön, koska se todella oli juuri sopivan paksuinen estääkseen pöytää keikkumasta, mikä oli mielestäni arvo sinänsä.

”Kevään tulon voi jo haistaa tuulessa”, sanoin niin teko-
pirteästi että poskia kivisti. ”Lempikin leiskuu, tai ainakin suutarin kisällä katseli meidän Mollya sillä silmällä. Molly kyllä mulkaksi poikaa takaisin niin kalseasti, että siltä osin talvi yhä jatkuu ja saamme pitää piikamme.”

Äiti nyökkäsi hitaasti, mutta antoi sitten leukansa painua alas, ikään kuin vähäinenkin ponnistus olisi ollut liikaa. Ei sanaakaan varteenotettavista nuorista miehistä, jotka olisivat mahdollisesti kyselleet isältä minun perääni. Ehkä äiti oli jo luopunut toivosta? Kosijoita oli tosiaan ollut vain muutama, oikeastaan vain leipurin poika ja eräs komennusta odotellut punatakki, joista kumpikaan ei ollut yltänyt vanhempieni toiveisiin sen paremmin varojensa kuin sukutaustansa puolesta. En oikeastaan ollut osannut olla pahoillani, koska kummas-
takaan ei olisi ollut isän työn jatkajaksi apoteekkarina, enkä tiennyt, osaisinko ottaa vakavasti aviomiestä, joka ei erottanut uuttamista hauduttamisesta.

”Valikoimaa olisi tänään runsaasti”, sanoin istuutuessani takaisin lukutuoliini ja alkaessani selata lehtipinkkaa. ”Isä väittää, että hänen nuoruudessaan ehti halutessaan lukea

vaikka kaikki Lontoon lehdet, mutta nyt painajat yrittävät selvästi hukuttaa meidät uutisiin.”

”Lue minulle mitä vain, kultaseni”, äiti sanoi hiljaa. ”Minä kuuntelen...”

”No, *Gazettessa* olisi juttu ginin verotuksesta ja poltto-oi-keuksien rajoittamisesta, povaavat kai lisää mellakoita. Tai sitten olisi *Chroniclen* artikkeli inokulaatiosta isorokon torjunnassa. Jotkut ilmeisesti vastustavat sitä, koska sairauden ehkäiseminen on ’taistelua Luojan tahtoa vastaan’. Vaikka lyön kyllä kurjenmiekkapulverista vetoa, että nuo samat ihmiset ottavat troppinsa kiltisti, kun Luoja antaa heille kunnan köhän.”

Äiti nyökkäsi heikosti. Oli yhdentekevää, mitä lukisin, ei hänellä kuitenkaan olisi voimia sitä kuunnella. Aluksi olin yrittänyt romaaneja, mutta äidin taipumus nukahdella kesken kaiken ja unohtaa aiemmin luettu olivat johtaneet siihen, että sain kerrata yhtä ja samaa lukua päivästä toiseen. Ja niin viettävästi sanailtu romaani kuin *Pamela vainottuna* olikin, ei kukaan jaksanut toistella yhä uudestaan, miten arvokas aarre hyveellisellä palvelijattarella olikaan hameidensa kätköissä ja kuinka terhakkaasti tämä suojeli sitä isäntänsä lähente-ly-yrityksiltä. Sitä paitsi olin ehtinyt lukea tuon romaanin jatko-osineen jo kahdesti aiemmin enkä vielääkään jaksanut pitää siveyttä puolustamisen arvoisena, jos taiston ainoana palkkana oli se, että Pamela pääsi naimisiin häntä ahdistelleen miehen kanssa.

Lopulta olin sitten päätenyt sanomalehtiin, jotka pursusivat lääkintää ja terveyttä käsitteleviä kirjoituksia sivistyneiden herrasmiesten iloksi – ja minun, joka en ollut sen paremmin sivistynyt kuin mieskään. Olin päättänyt, että jollen saanut puuhata lääkkeiden parissa alakerrassa, saatoin sentään istua yläkerrassa lukemassa niistä.

Tilanne ei tietysti voisi enää kauan jatkua tällaisena: kun äiti paranisi ja palaisi työhön isän rinnalle, minut naitettaisiin pois heti ensimmäisen vähänkään säällisen herrasmiehen tullen. Tämän ei välttämättä tarvitsisi olla edes varoissaan, jopa pienehkön kartanon poika peiton väärältä puolelta kelpaisi, kunhan nyt pystyisi elättämään vaimon ja lapsikatraan. Ymmärrettävästi pelkkä ajatus riitti täyttämään minut hapoilla. Juuri eilen, kun äiti oli ollut pitkästä aikaa virkeämpi, olin säikähtänyt tuntiessani ilon rinnalla myös pettymystä. Sillä totuus oli, että jokainen äidin askel kohti tervehtymistä työnsi minua auttamattomasti pois päin Blackstonen apoteekista.

”Mitä mieltä äiti on?” kysyin päästyäni pitkähkön isorokko-artikkelin loppuun. ”Ei sitä arvaisi, että ihmisten sairastuttaminen tarkoituksella voisi todella säästää henkiä, mutta uskottava se kai on, vai mitä?”

Äiti nukkui sikeästi, leuka rintaa vasten ja muhkea yömyssy puoliksi silmillä. Kosketin kevyesti hänen poskeaan. Kuume oli kaiketi laskussa, sillä kalpea iho ei hehkunut enää. Äiti näytti miltei levolliselta, kasvot olivat ilmeettömän sileät ja vailla kivun uurtamia juonteita. Lääkärit eivät olleet koskaan päässeet yksimielisyyteen siitä, vaivasiko häntä keuhkotauti vai oliko kirurgin arvio ollut oikea, kun tämä oli väittänyt tunteneensa keuhkoissa kasvannaisen. Kirurgi olisi mielellään yrittänyt leikata sen pois, mutta isä oli onneksi ollut varovaisempi ja äiti puolestaan oli tuolloin vielä luottanut lähes yksistään oman reseptikirjansa ohjeisiin eikä ollut suostunut ottamaan edes lääkärin määräämiä tippoja. Vasta kun tauti oli edennyt niin, ettei verisuonia tahtonut enää löytyä isketäväksi eikä äiti itse jaksanut valmistaa omia rohtojaan, vastuu hoidosta oli siirtynyt isälle. Siinä vaiheessa isän hänelle uutama tinktuura oli tietysti ollut pelkkää harmittomilla yrteillä maustettua oopiumia, joka oli tuonut äidille kivuttoman levon.

Nyt äidin uni näytti kuitenkin vähän liiankin sikeältä. ”Tuonko äidille juotavaa?” Tartuin peitteen päällä lepäävään käteen. ”*Mama?*”

Mutta äiti ei avannut silmiään, ei päästänyt ääntäkään. Silittelin hiljakseen kämmenen viileää ihoa. Kuume näytti laskeneen yllättävän nopeasti, ei ollut edes nostanut hikeä pintaan. Äidin iho oli oikeastaan kuivan viileä. Oliko se aina ollut noin viileä?

Epämääräisen muotoinen pala nousi kurkkuuni ja takertui sinne tiukasti.

”Isä...” Ääni pääsi vain vaivalla kurkussa kasvavan möykyn ohitse. ”Isä!”

Ja pala kasvoi kasvamistaan eikä ääntä enää ollut.

RAKKAUS ON PARAS LÄÄKE

(mutta myrkkykin toimii)

Kitty Blackstone naitetaan kihtiselle kauppiaille näpertämään koruompeleita, vaikka mieluummin hän jatkaisi lääkkeiden sekoittelua isänsä apteekissa. Hävieraiden joukossa Kitty kuitenkin kohtaa miehen, jonka poskessa hehkuvat hänen omien kynsiensä raapimat arvet. Pian halu kosta herra Heathille täyttää Kityn päivät ja öiden hekumalliset unet.

♦♦♦♦

Terhi Tarkiaisen viihderomaanissa on kaikkea kuin apteekin hyllyllä: romantiikkaa, seikkailua ja mustaa huumoria. 1740-luvun Lontoo ei ole koskaan ollut näin ihanan likainen!

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-1786-4